

Budapest, XII. kerület

244 Költő utca 21.

Jókai Mór hajdani villájának rejtjele a cím. Budapesti és vidéki iskolák, pedagógusok kedvelt zárandokhelye kora tavasztól késő őszig. A látogatók meghatóttan, és mostanság egyre szomorúbban nézik a «romlásnak indult» épületet. Három évvel ezelőtt kiköltöztek belőle a lakókat, s falait ágásokkal megtámogatták. A nyáron még egy ablakkarikán át be lehetett lenni az egykori «Semiramis-palotába», ma nyitott ajtón keresztül bárki befephet, és elborzasztó kép fogadja. Kiszaggatott ablakkeretek, szétvert cserépkályhák, felszedett parketta. Ha így haladunk, hamarosan romokban hever a «szent hely», amihez hasonlót Tolsztoj hazájában az egész világ tisztelőinek megnatognak. S mit kezdenének a franciák és angolok egy ilyen házzal!

Jókai 1897-ben írta erről a villáról:

«Maga az a hely, ahol lakom, egy olyan, az istenség kegyéből engedélyezett sziget, ahonnan én élő szemmel lelátok a világra, s a világ nem lát en rám vissza.

Negyvennégy év előtt választottam ki magamnak e helyet (olyan évben, amikor jó volt elbújni lenni), nem is én: a gondviselés hozta elém; elhagyott kőbánya volt, rókának, kigyónak, tüskés borznak bozóttal benőtt tanyája. Es most egy paradicsom, amit el nem cserélnék Semiramis függő kertjéért. Minden lombos fa saját ültetésem, minden gyümölcsfa a saját ojtásom: maga a termő föld, isten segítségével, az én saját alkotásom...

S a lonkán, rózsafáimon túl a fölséges kilátás, melyhez fogható alig van. Alant a tündöklő Dunától kettészelt Budapest, akit negyvennégy év óta látok megszületni, felvirulni, óriássá lenni! Es még most is mindennap látom újra megszületni.»

Az elmerengő látogatónak eszébe jut, hogy itt gondolta ki az Egy magyar nábobot, itt írta számtalan regényét, itt «főzte ki» az Űstökőst, az első magyar humorisztikus lap tervét, itt fogadta külföldi íróbarátait, műveinek kiadóit és itt ült gyakorta együtt barátaival, töprengve a haza gondján.

S ma, sem a felelős kerület, sem a múzeumok illetékesei, sem más nem gondol ezzel a nevezetes nemzeti kincsrel?! Nincs talán rá pénz? Valami kis pénz nem jutna a Jókai-kiadások jövedelméből?!

Felvetődő kérdések ezek, melyekre a hulló vakolat, az omló tégla és a pusztuló fák felelnek. Annak a parknak a fái, amelyben a nagy mesemondó szeretett volna megpihenni örökre.

«Úgy akarom és meghagyom, hogy itt nagyjanak pl...ni a Svábhegyen. El ne vigyenek a Keresési úti kertbe, a sok diés, vedő márványoszlopok közé. Mint élő ember sem szerettem a nagy társaságot, nem hogy mint kísértet. Tegyenek oda a négy fehérelvű hársfám alá. A hársfák megőrznek engem, én meg a hársfákat. Nagy kíséret, pompás gyászmenet se kell odáig. Hűsz lépés az egyik fekvőhelytől a másikig. Kő se kell oda, csak a zöld gyepp maradjon. Nem bánom, ha vendéglőt is csinálnak a házamból, szeretem, ha táncolni, dalolni fognak körülöttem, s nem rontom el senki mulatását. Csendesen maradok és hallgatom, amit a fák beszélnek a méheknek, a méhek a virágnak, a virág gyökere énnemek.

De azt a négy fa közti fért követsem, és fenntertom magamnak a pompás, a boldog Svábhegy jövődó dícsőségéből.»

1871-ben írta ezt, s mire befejezte pályáját, 1893-ban már feledésbe ment a követelő kérdés. S ha már nem nyugodhat a maga kívánta helyen, legyőbb a házát és a parkját gondozzuk tovább helyette is, hisz ennyi áldozatot joggal várhat el tőlünk, olvasóitól.

Molnár József

Budapestre vonatkozó újságcikkek

OSZTALYVIZSÁG

Szerző:

Molnár József

Cím:

Budapest, XII. kerület Költő utca 21.

Forrás:

Pedagógusok lapja

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. fiz.)

(Oldal)

1964. jún. 22.

Tárgy

128.3

Hely

Jókai-villa

Idő

1964

Személy

Helyszám